

**कायदेविषयक
मार्गदर्शन मोफत**

संपर्क
ऍड. सिद्धार्थ
MVsc, MBA, LL.M
मो नं ९४२२१५३९४५९

BAHUJAN SAURABHA

बहुजन सौरभ

दि. ११ मे 2026

1888- मुंबईच्या
मांडवी येथील
कोळीवाडा
सभागृहात
वंतीवीर
ज्योतिबा फुले यांना महात्मा ही पदवी
हजारों सामान्य
जनतेने दिली. संकलन प्रा. यशवंत दुपटे

सोमवार, ११ मे २०२६

Monday, 11 May 2026

▶▶ वर्ष : ६ | अंक : १३१

▶▶ Year : 6 | Issue : 131

दैनिक किंमत : ₹ ५/-

Daily Rate: Rs. 5/-

क्रोध, लोभ आणि चिंतेचा त्याग केल्यास जीवन आनंदी होते!

झाल्टेन समतेन व साक्य धम्मदित्रा यांचा संदेश

नागपूर : 'आनंदी जीवन जगायचे असेल तर क्रोध, लालच आणि चिंता यांचा त्याग करून भगवान गौतम बुद्धांच्या करुणा, अहिंसा आणि प्रजेच्या मार्गाचा स्वीकार करावा,' असा प्रेरणादायी संदेश झाल्टेन समतेन (बख्खा मदान) आणि साक्य धम्मदित्रा यांनी दिला.

बुद्ध पौर्णिमेनिमित्त आवाज इंडिया आणि बोधिपक्विय धम्म फाउंडेशन, नागपूर बुद्धिस्ट असोसिएशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने डॉ. वसंतराव देशपांडे सभागृहात 'बुद्धचर्चांना स्त्री दृष्टिकोन' या विशेष भिक्खुनी धम्मसंवाद कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

कार्यक्रमात झाल्टेन समतेन आणि साक्य धम्मदित्रा यांनी उपस्थितांना जीवनाचे खरे तत्त्वज्ञान, आत्मजागृती आणि धम्मनुसार जगण्याचा मार्ग समजावून सांगितला. त्यांनी बुद्धचर्चांना स्त्री दृष्टिकोन स्पष्ट करत आजच्या समाजातील त्याचे महत्त्व अधोरेखित केले. माजी बॉलिवूड अभिनेत्री असलेल्या झाल्टेन समतेन यांनी ग्लॅमरच्या जगातून धम्ममार्गाकडे

वळल्याचा अनुभव कथन केला. बौद्ध धर्मगुरू दलाई लामा यांच्या उपदेशांमुळे आपल्या जीवनात सकारात्मक परिवर्तन घडल्याचे त्यांनी सांगितले. 'खरे स्वातंत्र्य हे बाह्य सुखसोयींमध्ये नसून मानसिक शांतता आणि आत्मबोधामध्ये आहे,' असे त्या म्हणाल्या. ध्यान, साधना आणि अंतर्मुख चिंतन यांच्या माध्यमातून जीवनातील तणाव, चिंता आणि अस्थिरता दूर करता येते, असे सांगत त्यांनी युवकांना धम्म हा केवळ धार्मिक विचार नसून आचरणाचा मार्ग असल्याचे पटवून दिले. क्रोध, लोभ, द्वेष आणि चिंता यांचा त्याग करून संयम, करुणा आणि समतेच्या भावनेने जीवन जगल्यास समाजात सकारात्मक परिवर्तन घडू शकते, असेही त्यांनी नमूद केले.

साक्य धम्मदित्रा यांनी मेडिटेशनमुळे मन स्थिर होते तसेच आत्मविश्वास आणि सकारात्मक ऊर्जा निर्माण होते, असे सांगितले. नागपूर हे देशाचे हृदयस्थान असून येथून देशभरात क्रांती आणि परिवर्तनाचा संदेश जात असल्याचे त्यांनी गौरवाने नमूद केले. येथील विद्यार्थी संस्कृती परदेशातही पोहोचत असल्याचे त्यांनी सांगितले. कार्यक्रमात आवाज इंडियाचे अमन कांबळे यांनी झाल्टेन समतेन आणि साक्य धम्मदित्रा यांच्याशी प्रश्नोत्तरांच्या स्वरूपात संवाद साधला. प्रारंभी बुद्ध वंदनेने कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. यावेळी मोठ्या संख्येने भिक्खुनी, बौद्ध बांधव व महिला उपस्थित होत्या. आत्मशांती, प्रज्ञा आणि मानवतेचा संदेश देणारा हा कार्यक्रम उपस्थितांसाठी प्रेरणादायी ठरला.

खऱ्या धर्मनिरपेक्षतेचे व सामाजिक न्यायाचे एक नवे पर्व सुरु

विजय यांच्यासोबत नऊ मंत्र्यांची शपथ

चेन्नई : रविवारी तामिळनाडूच्या राजकारणात एका नव्या पर्वाला सुरुवात झाली आहे. 'तामिळना वेत्री कळघम' (टीव्हीके)चे संस्थापक जोसेफ विजय यांनी राज्याच्या मुख्यमंत्रीपदी शपथ घेतली. राज्यपाल राजेंद्र विश्वनाथ अलेंकर यांनी चेन्नई येथील जवाहरलाल नेहरू इन्डोअर स्टेडियममध्ये त्यांना पदाची शपथ दिली. राज्यात पहिल्यांदाच एका गैर-द्रविड पक्षाने सरकार स्थापन केले

आहे. नवीन सरकार स्थापन झाल्याने द्रमुक (डीएमके) आणि एआरएडीएमके (एआरएडीएम के) यांचे अनेक दशकांपासूनचे वर्चस्व संपुष्टात आले आहे. विजय यांच्यासोबत आणखी नऊ मंत्र्यांनी शपथ घेतली आहे. आता विजय यांना 13 मे पर्यंत विधानसभेत आपले बहुमत सिद्ध करावे लागेल. चला, विजय यांच्यासोबत शपथ घेतली.

जनरेशन-जीला काय सांगितले? शपथ घेतल्यानंतर, तामिळनाडूचे नवनिर्वाक मुख्यमंत्री, सी. जोसेफ विजय यांनी तरुण मतदारांचे, विशेषतः 'जनरेशन-जी'च्या समर्थकांचे आभार मानले. ते म्हणाले, 'मला 'विजय मामा' म्हणणाऱ्या माझ्या लहान मित्रांनीच हे शब्द केले आहे. त्यांनी तरुणांच्या चांगल्या भविष्यासाठी काम करण्याचे आश्वासन दिले. मातृक हेत विजय म्हणाले, विश्वास ठेवा, तुमचा विजय नेहमी तुमच्यासोबत असेल.

कीर्तना एस. : सध्या विजया

यांच्या मंत्रिमंडळातील एकमेव महिला मंत्री आहेत. त्यांच्या निवडणूक प्रतिज्ञापत्रानुसार, त्यांच्याकडे 222.6 लाख किमतीची मालमत्ता आणि १2.8 लाख रुपयांचे दायित्व आहे. त्यांचे वार्षिक उत्पन्न २6.4 लाख आहे आणि त्यांच्यावर कोणताही फौजदारी गुन्हा दाखल नाही. पी. डेक्कटरमनन (वय 48) यांनी 70,070 मते मिळवून मारुतापुरी जगा जिंकली. त्या पदव्युत्तर पदवीधर आहेत आणि त्यांच्यावर कोणताही फौजदारी गुन्हा दाखल नाही.

12 मे रोजी अद्यक्ष आणि उपाध्यक्षपदाच्या निवडणुका

चेन्नई : तामिळनाडू विधानसभेचे 17 वे अधिवेशन सोमवार, 11 मे 2025 रोजी सकाळी 9:30 वाजता चेन्नई येथील सचिवालयातील विधानसभा सभागृहात सुरू होईल. या दिवशी नवनिर्वाचित आमदार आपल्या पदाची शपथ घेतील. यानंतर, अध्यक्ष आणि उपाध्यक्ष पदासाठीची निवडणूक मंगळवार, 12 मे 2026 रोजी सकाळी 9:30 वाजता होईल.

तामिळनाडूने नवी पिढी व नवी विचारसरणी निवडली : मल्लिकार्जुन खर्गे आणि राहुल चेन्नई

चेन्नई : काँग्रेस अध्यक्ष मल्लिकार्जुन खर्गे यांनी 'एक्स' या सोशल मीडिया प्लॅटफॉर्मवर लिहिले की, मुख्यमंत्रीपदी निवड झाल्याबद्दल ते टी.व्ही.के. विजय, तामिळनाडू वेत्री कळघम पक्ष आणि संपूर्ण पुरोगामी आघाडीचे मनपूर्वक अभिनंदन करतात. ते म्हणाले की, या सरकारची स्थापना हे पुन्हा एकदा सिद्ध करते की, आत्मसन्मान, सामाजिक न्याय, सक्षमीकरण आणि वितेकी विकास हे मूल्ये, ज्यांनी दीर्घकाळापासून तामिळनाडूच्या राजकारण आणि समाजाला मार्गदर्शन केले आहे, ती अजूनही मजबूत आहेत. ह वरसा पेरियार आणि कामराज यांच्यासारख्या नेत्यांनी निर्माण केला होता. काँग्रेस नेते राहुल गांधी यांनी तामिळनाडूचे मुख्यमंत्री विजय यांचे त्यांच्या शपथविधीनिमित्त अभिनंदन केले. ते म्हणाले की, राज्याने 'नवीन पिढी' आणि 'नवीन विचार' निवडले आहेत. राहुल गांधी यांनी 'एक्स' या सोशल मीडिया प्लॅटफॉर्मवर लिहिले, 'तामिळनाडूने निर्णय घेतला आहे. एक नवीन पिढी. एक नवीन आवाज. एक नवीन दृष्टी.' त्यांनी पुढे विजय यांना शुभेच्छा दिल्या आणि ते तामिळनाडूच्या लोकांच्या अपेक्षा पूर्ण करतील अशी आशा व्यक्त केली. लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी शपथविधी सोबब्याला उपस्थित होते. काँग्रेस, भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष (सीपीएम), भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष (मार्क्सवादी) आणि व्हीसीकेचे नेतेही उपस्थित होते. या पक्षांनी व्हीसीकेला पाठिंबा देऊन विधानसभेत बहुमताचा आकडा पार करण्यास मदत केली होती.

महत्त्वाच्या बातम्या

राज्यात 4.72 टक्के अधिक पाणी; जलसंकटाचे काळे ढग ?

अकोला : विविध भागात अवकाळी पाऊस कोसळल्याने यंदा राज्यातील धरणांमधील जलसाठा गत वर्षीच्या तुलनेत 4.72 टक्के अधिक आहे. राज्यातील धरणांमध्ये 10 मे रोजी 35.86 टक्के जलसाठा असून गेल्यावर्षी याच दिवशी 31.14 टक्के साठा होता. अमरावती विभागात सर्वाधिक 45.32 टक्के, तर पुणे विभागात सर्वात कमी 27.63 टक्के पाणी धरणांमध्ये उपलब्ध आहे. समाधानकारक जलसाठा असल्याने पाणीपुरवठा सुरळीत होणार की राज्यभर जलसंकटाचे काळे ढा कायम राहतील? याकडे नागरिकांचे लक्ष राहणार आहे.

निराधारांना मिळणार घरबसल्या डिजिटल हयात प्रमाणपत्र

अहिल्यानगर : निराधार लाभार्थ्यांना हयातीचे दाखले सादर करण्यासाठी होणारी हेळसांड लक्षात घेऊन जिल्हाधिकारी कार्यालयाने आधार आधारित डिजिटल हयात प्रमाणपत्र सादर करण्याच्या प्रस्तावास राज्य सरकारने मान्यता दिली आहे. त्यामुळे आता निराधारांना 'बेनिफिशरी सत्यापन अॅपद्वारे' घरबसल्या स्वतःचा हयातीचा दाखला उपलब्ध होणार आहे. राज्यपुरस्कृत संजय गांधी निराधार अनुदान योजना व श्रावणबाळ राज्यसेवा निवृत्तीवेतन योजना, त्याचबरोबर केंद्र पुरस्कृत इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृद्धांपकाळ निवृत्ती योजना, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन अशा विविध सामाजिक विशेष सहळ्यातून राबवल्या जातात. जिल्ह्यात या योजनांचे 1 लाख 97 हजार 135 लाभार्थी आहेत तर राज्यात लाभार्थ्यांची संख्या सुमारे 50 लाखांवर आहे. त्यांना आधार आधारित डिजिटल हयात प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी 'बेनिफिशरी सत्यापन अॅप'चा उपयोग होणार आहे. या लाभार्थ्यांना दरवर्षी 1 एप्रिल ते 30 जून दरम्यान हयातीची दाखले सादर करावे लागतात.

भारतीय वनसेवा परीक्षेचा निकाल जाहीर

नागपूर : केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या भारतीय वनसेवा परीक्षेचा निकाल शुक्रवारी रात्री जाहीर करण्यात आला. 2025च्या अंतिम निकालात महाराष्ट्राने यंदाही ठसा उमटवला आहे. राज्यातील तब्बल 20 उमेदवारांनी यश मिळवले असून, गेल्या काही वर्षात भारतीय वनसेवेत मराठी अधिकाऱ्यांची वाढती उपस्थिती पुन्हा अधोरेखित झाली. देशभरातून एकूण 148 उमेदवारांची भारतीय वनसेवेसाठी निवड करण्यात आली. लेखी परीक्षा नोव्हेंबर 2025 मध्ये घेण्यात आली होती, तर एप्रिल 2026 मध्ये व्यक्तिमत्त्व चाचणी पार पडली. केंद्र सरकारने भारतीय वनसेवेसाठी 150 रिक्त पदांची माहिती आयोगाला दिली होती. त्यापैकी 148 उमेदवारांची अंतिम शिफारस करण्यात आली. बसवराज केपावाड यांनी देशात प्रथम क्रमांक मिळवला असून अशुभान कुमार सिंह आणि सिद्धार्थ यांनी अनुक्रमे दुसरे व तिसरे स्थान पटकावले. महाराष्ट्रातील यशस्वी उमेदवारांमध्ये निखिल लक्ष्मणराव जोशी, सुमती यशवंत

कदम, सुराशत उत्तम वडावकर, मोहिनी अशोक जाधव, सोहम नामदेव शेंडे, शुभम जयसिंग पाटील, विनायक शंकर धुमाळ, अश्वय विजय बाहे, रोहित संजय पवार, अश्वय हरिभाऊ पवार, अभिषेक योगिराज काटे, कबीर राहुल कांबळे आणि सारंग रामदास असवार, आदींचा समावेश आहे. गेल्या अनेक वर्षांपासून विभागाचे संचालक डॉ. शैलेंद्र देवळणकर, अहमदाबाद येथील भारतीय महसूल सेवेतील नितीश पाथोडे, भारतीय वनसेवेतील अधिकारी उदय आन्वडा, मध्यप्रदेशातील भारतीय वनसेवेतील अधिकारी श्रेयस श्रीवास्तव, ज्ञान प्रबोधिनीचे विवेक कुट्टकर्णी यांचा समावेश आहे.

भारतीय वन सेवा

जातनिहाय जनगणनेतून ओबीसींना फाटा ?

भाजपचे मंत्री, खासदार, आमदार गप्प का ? ओबीसी महसंघाचा सवाल

मुंबई : केंद्र सरकारने जातनिहाय जनगणनेचा निर्णय जाहीर केल्यानंतर भाजपच्या ओबीसी नेत्यांनी स्वागताचे फलक लावून मोठ्या प्रमाणावर प्रचार केला होता. मात्र आता जनगणनेच्या प्रश्नावलीत ओबीसींचा स्पष्ट उल्लेख टाळण्यात आल्याचा आरोप होत असताना भाजपचे मंत्री, खासदार आणि आमदार मौन बाळगून आहेत, असा सवाल राष्ट्रीय ओबीसी महसंघाचे महासचिव सचिन राजुरकर यांनी उपस्थित केला आहे. राजुरकर यांनी प्रसिद्धीस दिलेल्या निवेदनात म्हटले आहे की, देशाच्या विकासात विविध समाजघटकांचे योगदान आणि त्यांची प्रत्यक्ष लोकसंख्या समोर

येण्यासाठी ओबीसींची स्वतंत्र जातनिहाय जनगणा आवश्यक आहे. राष्ट्रीय ओबीसी महसंघाने सातत्याने हा मुद्दा लावून धरल्यानंतर केंद्र सरकारने जातनिहाय जनगणनेची घोषणा केली होती.केंद्र सरकारने 30 एप्रिल 2025 रोजी मंत्रिमंडळ बैठकीत निर्णय घेतल्यानंतर देशभरात भाजपच्या ओबीसी नेत्यांनी स्वागत मोहीम राबवली होती. त्यानंतर 16

जून 2025 रोजी जम्मू-काश्मीर, हिमाचल प्रदेश आणि उत्तराखंडमध्ये ऑक्टोबर 2026पासून, तर उर्वरित देशात मार्च 2027पासून जनगणना सुरू होणार असल्याचे स्पष्ट करण्यात आले होते. यानंतर रजिस्ट्रार जनरल आणि जनगणना आयुक्त कार्यालयाने 33 प्रश्नांची सूची राजपत्रात प्रसिद्ध केली. या प्रश्नावलीत घर क्रमांक, कुटुंब प्रमुखाचे नाव, पिण्याच्या पाण्याचा स्रोत, वीज, शौचालय, इंटरनेट, मोबाइल, वाहन, मुख्य धान्य आदी विविध बाबींचा समावेश करण्यात आला आहे. अनुसूचित जाती आणि जमातींचा स्पष्ट उल्लेख करण्यात आला असला तरी ओबीसींसाठी स्वतंत्र रकाना नसून 'अन्य' असा उल्लेख करण्यात आल्याचा आरोप महसंघाने केला आहे.

नवी दिल्ली : केरळमधील 94 वर्षीय ब्राह्मण विद्वान, लेखक आणि स्वातंत्र्यसैनिक एस. परमेश्वरन नृपूथिरी यांनी सबरीमला प्रकरणातील प्रलंबित संदर्भ याचिकांमध्ये हस्तक्षेप करण्यासाठी सर्वोच्च न्यायालयात अर्ज दाखल केला आहे. संविधानाच्या मूलभूत तत्वांशी विसंगत असलेल्या धार्मिक प्रथा, परंपरा रद्द ठरवल्या पाहिजेत, अशी मागणी त्यांनी अर्जातून केली. सबरीमला मंदिर प्रवेश वादातून उद्भवलेल्या वादाचा उल्लेख

94 वर्षीय ब्राह्मण विद्वानाचा सर्वोच्च न्यायालयात अर्ज

करताना महिलांना कोणत्याही वयोगटात सबरीमला मंदिरात प्रवेश नकारण्यास भारतीय संविधानातील कलम 25 आणि 26 मध्ये कोणताही आधार नसल्याचे त्यांनी अर्जात नमूद केले. धर्म, परंपरा, रूढी आणि अध्यात्म या गोष्टी संविधानिक वैधतेच्या कसोटीपासून मुक्त नाहीत. एखादी धार्मिक प्रथा किंवा रूढी संविधान अथवा कायद्याच्या तत्तुदींना विरोधात असल्यास तिची न्यायालयीन तपासणी होऊन ती बेकायदेशीर ठरवली जावी, असे त्यांनी अर्जात म्हटले. संस्कृत आणि आयुर्वेदाचे पारंपरिक शिक्षण घेतलेल्या नृपूथिरी यांनी 15 हून अधिक पुस्तके लिहिली असून, त्यात 'महाक्षेत्रंगलिलोडे' (महान मंदिरांच्या

वाटेवरून) या पुस्तकात सबरीमला मंदिरावरील स्वतंत्र प्रकरण आहे. संविधानिक नैतिकता ही मूलभूत अधिकार आणि राज्याच्या मार्गदर्शक तत्त्वांवर आधारित असल्याने ती भेदभाव करण्याच्या धार्मिक प्रथांपेक्षा वरचढ ठरली पाहिजे, असे त्यांनी नमूद केले आहे. शतकानुशतके चालत आलेल्या प्रथा जर अतार्किक, अन्यायकारक किंवा अविवेकी आढळल्या, तर त्या बेकायदेशीर घोषित केल्या पाहिजेत, असेही त्यांनी म्हटले आहे. मासिक पाळीच्या आधारावर महिलांविरोधात होणारा भेदभाव हा संविधानातील कलम 21 अंतर्गत असलेल्या सन्मानपूर्वक जगण्याच्या अधिकाराचे उल्लंघन असल्याचे नृपूथिरी यांनी म्हटले आहे. मासिक पाळीमुळे महिलांना अपवित्र मानण्यामार्गे कोणताही तर्क किंवा वैज्ञानिक आधार नसल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

आरटीई 25 टक्के राखीव जागांवरील प्रवेश प्रक्रियेत आता रित्त यादीतील विद्यार्थ्यांना संधी

'आरटीई' निवडयादीततीस 79 हजार 309 प्रवेश निश्चित

पुणे : शिक्षण हक्क कायदानुसार (आरटीई) राखीव जागांच्या 25 टक्के प्रवेश प्रक्रियेत निवड यादीतील 79 हजार 309 प्रवेश निश्चित झाले आहेत. उर्वरित रित्त जागांवर आता प्रतीक्षा यादीतील विद्यार्थ्यांना संधी दिली जाणार असून, त्यासाठीचे वेळापत्रक स्वतंत्रपणे जाहीर केले जाणार आहे. प्राथमिक शिक्षण संचालनालयातर्फे शैक्षणिक वर्ष 2026-27साठी आरटीईअंतर्गत प्रवेश प्रक्रिया राबवण्यात येत आहे. राज्यातील 8 हजार 701 शाळांतील 1 लाख 14 हजार 826 जागांसाठी 2 लाख 89 हजार 286 विद्यार्थ्यांचे अर्ज दाखल झाले होते.

प्रवेशासाठी काढण्यात आलेल्या सोडतीच्या माध्यमातून निवडयादीत 1 लाख 5 हजार 811 विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आले. यानंतर निवडयादीतील विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशासाठी दोन वेळ मुदतवाढ देण्यात आली. ही मुदत 8 मे रोजी संपुष्टात आली. दिलेल्या मुदतीत 79 हजार 309 विद्यार्थ्यांचे प्रवेश निश्चित झाले. त्यामुळे आता प्रतीक्षा यादीतील विद्यार्थ्यांना प्रवेशाची संधी दिली जाणार आहे. प्रतीक्षा यादीत 86 हजार 34 विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे. प्राथमिक शिक्षण संचालक शरद गोसावी म्हणाले, 'निवडयादीतील विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यासाठीची मुदत संपुष्टात आली आहे. त्यामुळे आता प्रतीक्षा यादीतील विद्यार्थ्यांना प्रवेशाची संधी दिली जाणार आहे. त्यासाठीची तात्त्विक प्रक्रिया पूर्ण करून स्वतंत्रपणे वेळापत्रक जाहीर करण्यात येणार आहे.'

भारत सरकार, रेल्वे या नावाने तयार होणार स्वतंत्र सातबारा आणि मालमत्ता पत्रिका

दीडशे वर्षांतील नोंदी होणार अद्ययावत

नागपूर : रेल्वे जमिनींच्या मालकी हक्कासंदर्भातील महसूल अभिलेखांमधील त्रुटी, अतिक्रमणे आणि न्यायालयीन वाद दूर करण्यासाठी राज्य सरकारने महत्त्वाचा निर्णय घेतला आहे. मूळ सर्वेक्षण नकाशे आणि भू-अभिलेखांची पडताळणी करून 'भारत सरकार, रेल्वे' या नावाने स्वतंत्र सातबारा उतारे तयार करण्यात येणार आहेत. महाष्ट्र शासनाच्या महसूल व वन विभागाचे 7 मे 2026 रोजी यासंदर्भातील शासन निर्णय जारी केला असून राज्यभरातील रेल्वे मार्ग, स्थानके आणि रेल्वेच्या मालकीच्या जमिनी महसूल अभिलेखांमध्ये नियमित करण्याची प्रक्रिया सुरू होणार आहे. स्वातंत्र्यपूर्व काळापासून अस्तित्वात असलेल्या रेल्वे मार्गांसह अलीकडच्या

काळ्यात रेल्वे विस्तार, अतिरिक्त मार्ग आणि विविध पायाभूत सुविधांसाठी मोठ्या प्रमाणावर खासगी जमिनींचे संपादन करण्यात आले. मात्र या संपादनाच्या नोंदी महसूल अभिलेखांमध्ये वेळेवर अद्ययावत न झाल्याने अनेक रेल्वे जमिनी ग्राम नमुना क्रमांक 7/12, मालमत्ता पत्रिका आणि ग्राम नकाशांमध्ये योग्य मालकी नोंदीशिवाय राहिल्या आहेत. अनेक ठिकाणी रेल्वेच्या जमिनी रस्ते, पायवाटा किंवा इतर सार्वजनिक

स्वतंत्र सर्वेक्षण क्रमांक देणार : शासन निर्णयानुसार, मूळ नकाशे आणि भू-अभिलेखांची पडताळणी करून 'भारत सरकार, रेल्वे' या नावाने स्वतंत्र सातबारा उतारे तयार केले जाणार आहेत. आवश्यकतेनुसार स्वतंत्र सर्वेक्षण क्रमांक, गट क्रमांक आणि शहर सर्वेक्षण क्रमांकाही प्रदान केले जातील.

वापरासाठी दर्शविल्याने मालकी हक्कांबाबत गोंधळ निर्माण झाला आहे. परिणामी अतिक्रमणे, अनधिकृत ताबे आणि न्यायालयीन वाद वाढल्याचे प्रशासनाच्या निदर्शनास आले आहे. शहरी भागांमध्ये रेल्वे स्थानके, रेल्वेमार्ग आणि इतर रेल्वे मालमत्तांसाठी स्वतंत्र मालमत्ता पत्रिका उघडण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. मुंबई, ठाणे, पुणे आणि नागपूरसारख्या वेगाने शहरीकरण होत असलेल्या शहरांमध्ये रेल्वे जमिनींवरील अतिक्रमणाचा प्रश्न गंभीर बनला आहे. या मोहिमेमुळे रेल्वे प्रशासनाला कायदेशीरदृष्ट्या मान्यताप्राप्त मालकी कागदपत्रे उपलब्ध होतील आणि अतिक्रमणांवर कारवाई करणे

PROPERTY FOR RENT/ LEASE

AVAILABLE ON RENT/ LEASE AT PRIME LOCATION

COMMERCIAL PROPERTY

Total Plot Area: 50,000 Sq.Ft.

Constructed Area: 30,000 Sq.Ft.

LOCATION: WELA (HARI), SHANKARPUR ROAD

IDEAL FOR

- Hostel/ Student Accommodation
- New College/ Educational Institution
- Residential College Campus
- Car/ Motorcycle Showroom
- Warehouse / Godown
- Supermarket (D-Mart Type)

CONTACT

DR. KAMLE: 9422539451

जातीगत जगणनेत बौद्धांनी काय लिहावे

जनगणना प्रक्रिया सुरु झाल्यामुळे भारतभर जनगणनेचा विषय ऐरणीवर आहे. जनगणनेचा उपयोग साधारणपणे लोकसंख्येतील आर्थिक, सामाजिक आणि राजकीयदृष्ट्या होणाऱ्या बदलाचे विश्लेषण करणे, योजना आणि धोरणे तयार करून त्या राबवण्यासाठी शासनाला जनगणनेची आवश्यकता असते.

जनगणनेच्या माध्यमातून मागील दशकात देशातील सामाजिक प्रांतीचा मागीवा घेण्यात येत असतो. त्यासाठी सरकारी स्तरावर दर दहा वर्षांनी जनगणना करणे अपेक्षित असते. जातीगत जनगणना झाली तर समाजातील जातीनिहाय डाटा उपलब्ध होते. जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती-जमाती, ओबीसींची निश्चित संख्या मिळण्यास मदत होते. त्यानुसार वचित, मागासवर्गीयांच्या उन्नतीसाठी शिक्षण, रोजगार, आरोग्य या सारख्या मूलभूत सेवेतील वाटा निर्धारित करण्यास मदत मिळते. महाराष्ट्रात बौद्ध समाजाच्या जनगणनेबाबत संभ्रम, गैरसमज आणि भावनिक प्रचार मोठ्या प्रमाणात होत आहे. जनगणना ही आपल्या सामाजिक वास्तवाची, इतिहासाची आणि हक्काची अधिकृत नोंद आहे. त्यामुळे या विषयाकडे कायदेशीर, घटनात्मक आणि सामाजिक वास्तव्याच्या दृष्टीने पाहण्याची गरज आहे. भारतीय संविधानातील अनुसूचित जाती आदेशानुसार अनुसूचित जातीची (उदा. महार, मांग ई.) नोंद ही मूळ सूचीतील जातींवर आधारित आहे. जनगणनेत धर्म 'बौद्ध' अशी नोंद केल्यानंतर 59 अनुसूचित जातीतील मूळ जात उदा. महार, मांग, चांभार ई.

नमूद करायची आहे. अनुसूचित जातीच्या यादीत 'बौद्ध' असा स्वतंत्र जातीचा उल्लेख नाही. त्यासाठी धर्मांतरानंतर आवश्यक ते प्रयत्न व्हायला पाहिजे होते. बौद्ध धर्मात जात नाही, मग महार का लिहावे? असा अनेकांचा प्रश्न आहे. धर्मांतरानंतर आम्ही महार राहिलो नाही, हे खरे. 14 ऑक्टोबर 1956 नंतर आमची ओळख बौद्ध झाली आहे. त्यानंतर बौद्धांना 'महार' संबोधणे चुकीचे समजण्यात येते. त्यामुळे हा प्रश्न भावनिकदृष्ट्या योग्य आहे. पण जनगणना ही धार्मिक तत्वज्ञानवर नाही, तर सामाजिक वास्तवावर आधारित प्रक्रिया आहे. ऐतिहासिकदृष्ट्या ज्या समुदायातून आपण आलो आहोत, ती सामाजिक ओळख अजूनही प्रशासन आणि धोरणाच्या दृष्टीने महत्वाची आहे. संविधानानुसार अनुसूचित जातींची ओळख ही जातीनिहाय (जसे महार) निश्चित केली जाते, धर्मानुसार नाही. त्यामुळे येणाऱ्या पीढीच्या आरक्षण आणि अन्य सोयी सवलती साठी जनगणनेत योग्य नोंद करणे गरजेचे आहे. महार समूह गटाचे धर्मांतर झाले. धर्मांतरीत बौद्ध या समूह नावाने अनुसूचित समाविष्ट करण्यात आले नाही, हा मूळ मुद्दा आहे. संविधानातील अनुच्छेद 341 नुसार हे बाब केंद्र सरकारच्या अखत्यारीतील आहे. अनुसूचित 'बौद्ध' ही नोंद झाली नसल्यामुळे 'महार' हा शब्द जनगणनेसाठी महत्वाचा आहे. जात सोडली असली तरी शिक्षणातील आरक्षणासाठी महार जात अनेकांच्या प्रमाणपत्रात आहे. अर्थात महार या शब्दाचा तिरस्कार करणाऱ्या अनेक लोकांकडे 'महार' असल्याचे

बहुजन सौरभ

जनगणनेत 'महार' लिहिण्याने बौद्धांची लोकसंख्या कमी होईल असा एक अपप्रचार केला जात आहे. परंतु असा प्रचार वस्तुस्थितीपासून दूर आहे. धर्म 'बौद्ध' नोंदवला तर बौद्धांची लोकसंख्या स्वतंत्रपणे मोजली जाणार आहे. त्याच वेळी अनुसूचित जात नमूद केल्याने अनुसूचित जातीची अधिकृत गणना देखील होणार आहे. अर्थात दोन्ही नोंदी कायदेशीर पद्धतीने स्वतंत्र राहणार आहेत. संविधान (अनुसूचित जाती) आदेश 1950 नुसार जी जात अनुसूचित आहे तिचीच नोंद जनगणनेत करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे धर्म 'बौद्ध' आणि जात 'महार' ही कायदेशीर स्थिती आहे. यात स्वाभिमानाला कुठेही धक्का नाही. आज उपवर्गीकरणाचा गंभीर प्रश्न लक्षात घेता समाजाने अधिक जागरूक राहणे गरजेचे आहे. जात लिहू नका, जातीच्या रक्षणात बौद्ध लिह, अस्मिता धोक्यात येईल अशा

श्रीराम बनसोड, 8208617748

जनगणना करताना वरीलप्रमाणे माहिती बरोबर आहे किंवा नाही हे आपण तपासून पाहणे गरजेचे आहे. वास्तविक आंबेडकरी, बौद्ध समाज बुद्धिजीवी आहे. तरी सुद्धा सावधगिरी म्हणून आणि गैरसमज, संभ्रम टाळण्यासाठी हा लेख प्रपंच! ■ ■

आंबेडकरी चळवळीतील बुद्धिजीवी प्रवाही नेते : श्रीकृष्ण उबाळे

अमरावती जिल्ह्यातील आंबेडकरी चळवळीचा इतिहास लिहितांना ज्यांचे नाव आदराचे घेतले जाते, अशा व्यक्तिमत्त्वांमध्ये श्रीकृष्ण उबाळे यांचे स्थान अत्यंत महत्त्वाचे आहे. चळवळीशी प्रामाणिक राहून आयुष्यभर बहुजन समाजासाठी संघर्ष करणारे, अभ्यासपूर्ण नेतृत्व येणारे आणि हजारो कार्यकर्त्यांना प्रेरणा देणारे ते खरे अर्थाने आंबेडकरी विचारांचे प्रवाही नेते होते.

त्यांच्या नसानसात चळवळ भिनलेली होती. सभा, संमेलने, प्रबोधन शिबिरे आणि संघटनात्मक कार्यातून त्यांनी समाजात जागृती निर्माण केली. श्रीकृष्ण उबाळे यांचा जन्म 10 मे 1947 रोजी अमरावती जिल्ह्यातील तिवसा तालुक्यातील वनी ममदापूर येथे अत्यंत गरीब कुटुंबात झाला. कष्टकरी आई-वडिलांकडून त्यांना आंबेडकरी विचारांचे संस्कार लाभले. बालपणापासूनच त्यांनी दारिद्र्य, अन्याय आणि लाचारीचे जीवन नाकारले. शिक्षणाच्या जोरावर परिस्थिती बदलता येते, हा विश्वास त्यांनी मनात बाळगला. आपल्या गावातून मॅट्रिक होण्याच्या पहिल्या विद्यार्थ्यांपैकी ते एक होते. त्याच्या जिद्दी आणि मनमिळवू स्वभावामुळे परिसरात त्यांचे कौतुक होत असे.

बहुजन सौरभ

त्या काळात अनेक तरुण सैन्यात भरती होत होते. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे वडील सुभेदार रामजी आंबेडकर यांच्या प्रेरणेने श्रीकृष्ण उबाळे यांनीही सैनिकी सेवा स्वीकारली. 1965 ते 1973 या काळात त्यांनी देशसेवा केली. सैन्यात नोकरी करत असतानाच त्यांनी शिक्षणाची वाट सोडली नाही. वेळेचे नियोजन करून त्यांनी बी.ए.ची पदवी पूर्ण केली. शिक्षण हीच माणसाला उभारी देणारी शक्ती आहे, याची त्यांना जाणीव होती. 1973 मध्ये सैनिकी सेवा सोडल्यानंतर 1974 मध्ये महालेखापाल कार्यालय, नागपूर येथे ऑडिटर म्हणून त्यांची नियुक्ती झाली. त्यानंतर त्यांनी भारतीय रिझर्व बँकेत कोईन नोट एक्झामिनेर म्हणून उच्च पदावर काम केले. मात्र नोकरी हेच अंतिम ध्येय न मानता त्यांनी आपले संपूर्ण आयुष्य सामाजिक चळवळीसाठी समर्पित केले. श्रीकृष्ण उबाळे हे केवळ अभ्यासू व्यक्तिमत्त्व नव्हते, तर ते आंबेडकरी चळवळीचे सशक्त भाष्यकार होते. त्यांची शैली मूळ, संक्षेपी आणि कंठशुद्ध होती. ते कार्यकर्त्यांना साध्या-सोप्या भाषेत विचार समजावून सांगत. त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वातील सर्वात मोठा गुण म्हणजे साधेपणा. मोठे पद, विद्वत्ता किंवा प्रतिष्ठा अस्पृही त्यांच्यात अहंकार नव्हता. साधा पोशाख, शांत स्वभाव आणि प्रसन्न हास्य यामुळे ते सर्वसामान्य कार्यकर्त्यांशी सहज जोडले जाऊ शकत. कार्यकर्त्यांच्या अडचणी समजून घेऊन त्यांना मार्गदर्शन करणे हा त्यांच्या स्वभावाचा भाग होता. त्यामुळेच हजारो कार्यकर्ते त्यांना कुटुंबातील सदस्याप्रमाणे मानत. 1978 मध्ये ते मान्यवर काशीराम यांच्या संपर्कात आले. बहुजन समाजाच्या

राजकीय सक्षमीकरणासाठी उभारलेल्या चळवळीत त्यांनी सक्रिय सहभाग घेतला. 1984 मध्ये ते बहुजन समाज पार्टीच्या विदर्भ प्रदेशाचे संघटक झाले, तर 1986 ते 1997 या अकरा वर्षांच्या काळात त्यांनी महाराष्ट्र प्रदेशाध्यक्ष म्हणून काम केले. महाराष्ट्रासह आंध्र प्रदेश, कर्नाटक, मध्य प्रदेश, राजस्थान आणि छत्तीसगडमध्ये बसपाची संघटनात्मक उभारणी करण्यासाठी त्यांनी प्रचंड मेहनत घेतली.

नंतर वैचारिक मतभेदांमुळे त्यांनी बसपा सोडली आणि स्वतंत्र बहुजन एम्प्लॉईज फेडरेशन तसेच आंबेडकरवादी रिपब्लिकन पार्टीची स्थापना केली. त्यांच्या नेतृत्वाखाली या संघटनांनी बहुजन समाजाच्या प्रश्नांवर सातत्याने संघर्ष केला.

श्रीकृष्ण उबाळे हे हाडाचे पत्रकारही होते. त्यांनी दैनिक 'बहुजन टाइम्स', साप्ताहिक 'बहुजन नायक' तसेच मराठी आणि इंग्रजी भाषेतील 'शालवन' या पत्रिकांच्या माध्यमातून बहुजन समाजाच्या प्रश्नांना वाचा फोडली. त्यांची लेखणी अभ्यासपूर्ण आणि निर्भीड होती. पत्रकारितेच्या माध्यमातून त्यांनी सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि धार्मिक प्रश्नांची चिकित्सक मांडणी केली. ओबीसी समाजाच्या हक्कांसाठी त्यांनी मोठा संघर्ष उभारला. मंडळ आयोगाच्या शिफारशी लागू करण्यासाठी त्यांनी देशभर जनजागृती केली. सायकल मागे, परिसंवाद आणि आंदोलनांच्या माध्यमातून त्यांनी ओबीसी समाजात जागृती निर्माण केली. तत्कालीन प्रधानमंत्री व्ही. पी. सिंग यांच्याकडे त्यांनी सातत्याने पाठपुरावा

करून सामाजिक न्यायाच्या लढ्याला बाळ दिले. धार्मिक अल्पसंख्याक, शेतकरी आणि शेतमजूर यांच्या प्रश्नांवरही त्यांनी मोठे काम केले. शेती हा देशाचा कणा असूनही शेतकऱ्यांची परिस्थिती दयनीय असल्याचे ते ठामपणे मांडत. तत्समालाला योग्य भाव, सिंचन, बियाणे, कर्ज आणि शेतमजुरांचे प्रश्न यावर त्यांनी सातत्याने आवाज उठवला. गरीब शेतकऱ्यांसाठी स्वतःची शेती स्वतः सावर कारखान्यासाठी मदत केल्याची त्यांची घटना आजही स्मरणात आहे. त्यांची भाषणे अत्यंत प्रभावी असत. ग्रामीण भागातील कार्यकर्ते त्यांचे विचार ऐकण्यासाठी मैलमैल करून येत. त्यांच्या वर्णनेमधे ओज, अभ्यास आणि आत्मीयता होती. ते केवळ नेते नव्हते, तर लोकांच्या भावविश्वाशी जोडलेले लोकनेते होते. श्रीकृष्ण उबाळे यांनी आयुष्यभर चळवळीला वाहून घेतले. समाजकार्याला अडथळा येऊ नये म्हणून त्यांनी अपत्य न होण्याचा निर्णय घेतला होता. हा त्याग त्यांच्या चळवळीपरी असलेल्या समर्पणाची साक्ष देतो. त्यांच्या पत्नी निर्मलाताई यांनीही चळवळीत सक्रिय सहभाग घेतला आणि त्यांच्या विचारांचा वारसा पुढे नेला. आज श्रीकृष्ण उबाळे आपल्यात असले तरी त्यांचे विचार, संघर्ष आणि कार्यकर्ते निर्माण करणाऱ्या परंपरा आजही जिवंत आहे. त्यांनी बहुजन समाजाला आत्मसन्मान, संघटन आणि वैचारिक दिशा दिली. आंबेडकरी चळवळीला नवी ऊर्जा देणारे ते एक धागधगते व्यक्तिमत्त्व होते. त्यांच्या कार्याचा इतिहास हा केवळ एका नेत्याचा प्रवास नाही, तर सामाजिक परिवर्तनासाठी झटणाऱ्या एका मिशनरी कार्यकर्त्यांची प्रेरणादायी गाथा आहे. त्यांच्या जन्मदिनी त्यांचे स्मरण करणे म्हणजे समर्पण, संघर्ष आणि सामाजिक बांधिलकीच्या मूल्यांना अभिवादन करणे होय. ■ ■

वाचकांचे विचारपिठ

इंजि. नरेंद्र ताकसांडे यांची दीक्षाभूमी दुसरी बोधगया या शीर्षकाखाली प्रसिद्ध कवितेवर वाचकांचे मनोगत

1) अतिशय मार्मिक संदेश तुम्ही या कवितेतून दिला. ही कविता तुम्ही अजून मोठी करू शकता. एक लेख पण लिहा या संदर्भात गरज आहे

2) 'जो न देखे रबी, वो देखे कबी' याची प्रचीती देणारी ही कविता!

3) एकदम खरे सर. मी बरेचदा विचारणा केली कि बुद्ध दीक्षाभूमीवर कळा करण्याचे सनातण्याचे षडयंत्र हाणून गया मुक्ती आंदोलनात सहभागी होण्यासाठी आपण जातो, पाडण्यासाठी संघर्षाची गरज आहे.

4) दीक्षाभूमी नागपूर ही क्रांतीचे प्रतिक आहे व त्यावर प्रतिक्रांतीवादी घाला घालत आहे, ही सामान्य माणसाच्या मनातील खदखद आपल्या कवितेतून व्यक्त झाली आहे.

5) तथागत बुद्ध व बोधिसत्व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या सम्यक क्रांतीला पराभूत करण्यासाठी बोधगया व दीक्षाभूमीवर कळा करण्याचे सनातण्याचे षडयंत्र हाणून गया मुक्ती आंदोलनात सहभागी होण्यासाठी आपण जातो, पाडण्यासाठी संघर्षाची गरज आहे.

अरुण रामटेके मो.9422818132

पश्चिम बंगाल म्हटलं की देशातील सर्वाधिक राजकीय जागरूक आणि निवडणूक प्रधान राज्य अशी ओळख समोर येते. इथल्या निवडणुका केवळ मतदानापुरत्या मर्यादित राहत नाहीत, तर त्या जनभावना, घोषणा, संघर्ष, संस्कृती आणि सामान्य माणसाच्या जीवनाशी जोडलेल्या असतात.

त्येक निवडणूक एखादा नवा राजकीय संदेश आणि नवा नारा देऊन जाते. मागील विधानसभा निवडणुकीत 'होब' हा नारा संपूर्ण देशभर चर्चेत आला होता. आता 2026 ची निवडणूकही एका वेगळ्या कारणासाठी लोकांच्या स्मरणात राहील. देशाचे पंतप्रधान पश्चिम बंगाल दैन्यावर असताना त्यांनी एका दुकानातून झालमुरी विकत घेतल्याचा प्रसंग सर्वत्र चर्चेचा विषय ठरला. झालमुरी हा पश्चिम बंगालच्या सामान्य जनजीवनाचा भाग आहे. गरीब असो किंवा मध्यमवर्गीय, स्टेशन परिसर असो किंवा गाव्हीतील चौक, झालमुरी हे तिथल्या लोकांचे सहज उपलब्ध अन्न आहे.माझ्या आयुष्यातील पश्चिम बंगालचा अनुभव देखील या झालमुरी बोव्याचा फिरणारा आणि मन हेलवून टाकणारा ठरला. महाराष्ट्रातऑगस्ट 2002 साली वीज टंचाईची परिस्थिती निर्माण झाली होती. आमच्या विभागाकडून मला फरक्का पॉवर स्टेशन येथे टर्बाईन ब्लेड संकलनासाठी पाठविल्यात आले. फरक्का हे ठिकाण बांगलादेश सीमेजवळ आहे. इथे गोंचा विशाल प्रवाह पाहताना मन भारवून जाते. फरक्का बॅरज हे भारताच्या अभियांत्रिकी क्षमतेचे मोठे प्रतीक आहे. गंग नदी पुढे बांगलादेशच्या दिशेने वाहत जाते आणि त्या भागाचे सामरिक व आर्थिक महत्त्व अधिक वाढते. टर्बाईन ब्लेड मिळविण्याचे काम सोपे नव्हते. अनेक शासकीय अडथळे, कागदपत्रांची प्रक्रिया, तांत्रिक समन्य आणि सातत्यपूर्ण पाठपुरावा यामुळे हे काम आख्यात्मक झाले होते. परंतु संयम, संवाद आणि योग्य पातळीवर केलेल्या प्रयत्नांमुळे अखेर आम्हाला आवश्यक टर्बाईन ब्लेड मिळाले त्या कामामुळे महाराष्ट्रातील वीज निर्मिती सुरळीत होण्यास मदत झाली आणि अनेक भागांतील वीज संकट कमी झाले. काम पूर्ण झाल्यानंतर मला मालदा येथे जाण्याची इच्छा झाली. त्या काळात मालदा हा दिवंगत नेते माजी रेल्वेमंत्री अब्दुल गनी खान चौधरी यांचा मतदारसंघ म्हणून प्रसिद्ध होता. बंगालचे राजकारण जवळून पाहण्याची उत्सुकता होती.मालदा स्टेशनवर उतरल्यानंतर बाहेर येताना मला भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा पुतळ

बहुमुखी कलेचे चालते-बोलते विद्यापीठ, बौद्धकला आणि शिल्पकलेचे जगप्रसिद्ध भारतीय चित्रकार, बिहारच्या बुद्धभूमीचे थोर सुचुर 'पद्मश्री' प्राप्त उपेंद्र महारथी यांची आज, 11 मे रोजी 118 वी जयंती त्यानिमित्ताने...

भारताचे महान चित्रकार उपेंद्र महारथी यांचा जन्म ओरिसाच्या पुरी जिल्ह्यातील नरेंद्रपूर या गावी 11 मे 1908 रोजी झाला. 1925 साली त्यांनी कोलकत्त्याच्या 'स्कूल ऑफ आर्ट्स'मध्ये प्रवेश घेतला. आर्ट स्कूलचे तत्कालीन प्राचार्य पर्सी ब्राउन यांच्या मार्गदर्शनाखाली विष्यातील कला साधनेत त्यां मार्ग निवडला. पदव्युत्तर पदवी प्राप्त केल्यानंतर 1931 साली बिहार प्रांताला त्यांनी आपली कर्मभूमी बनविली. दोन वर्षांनंतर दरभंगाच्या लहरियासारी या ठिकाणी पुस्तक भंडार प्रकाशन संस्थेत नोकरीला लागले.1942 साली नोकरीचा त्याग करून त्यांनी उद्योग विभागात विशेष रचनाकारच्या रूपात कार्यभार सांभाळला. 1950 साली 'ओद्योगिक डिजाइन संस्थेचे' स्थापना करून लुगटप्राय झालेली बिहारची कला, शिल्पाला विकसित करण्यासाठी त्यांनी स्वतःला वाहून घेतले. विशेष म्हणजे मधुबनी कलेच्या प्रचारासाठी आणि 22 शिल्प कलाकृतींना नवजीवन देण्यासाठी अपूर्व योगदान दिले. प्रारंभपर्यंत महारथी यांनी काव्यात्मक चित्रे तयार केली. ज्यावर अर्जुन आणि बाघ येथील भित्तीचित्रांच्या प्रभाव दिसून येतो. त्यांच्या प्रेरणेचे स्त्रोत बौद्ध दर्शन होते. त्यांच्याबद्दल असे म्हटले जाते की, बोधगयासोबतच अनेक पावन बौद्ध स्थळंवर तपस्वीचे जीवन त्यांनी व्यष्टित केले. धम्मयात्रा करून आपल्या कलेच्या वैभवशाली दानात बौद्ध कलेला मोठ्या सन्मानाने आदरपूर्वक स्थान देऊन 'बौद्ध धर्म का उत्थान'सारख्या ग्रंथांची निर्मिती केली. बिहारच्या सांस्कृतिक परंपरेवर महारथींचे जगावापड प्रेम होते. याचे विहंगम दर्शन त्यांच्या 'वैशाली के लिच्छवी' या ग्रंथातून घडते. याशिवाय 'चंद्रगुप्त' ग्रंथातून बिहारचा गौरवशाली इतिहास जाणवत येईल. बौद्ध

खेला होबे ते झालमुरीच्या घोषणांमागचे सत्य दडलेली बंगालची कहाणी

दिसला. त्या पुतळ्यासमोर काही क्षण उभा राहिलो. डॉ. बाबासाहेबांनी दिलेले सामाजिक न्यायाचे विचार आणि समतेचे स्वप्न मनात जागे झाले. देशाने संविधान दिले, अधिकार दिले, मतदानाचा हक्क दिला, पण समाजातील सर्वांत शेवटच्या माणसापर्यंत सन्मानाने जाण्याचा अधिकार खरोखर पोहोचला आहे का, हा प्रश्न मनात आला.त्यानंतर मी एका हॉटेलमध्ये जेवण केले आणि परतीच्या प्रवासासाठी पुन्हा मालदा स्टेशनवर आलो. तिथेच माझ्या आयुष्यातील एक अत्यंत वेदनादायक प्रसंग माझ्या डोळ्यांमोर्माेर घडला.एक गरीब महिला आल्या अंदाजे नऊ महिन्यांच्या बाळाला कडेवर घेऊन भीक मागत होती. तिच्या अंगावर फाटकी साडी होती. चेहऱ्यावर उपासमारीचे आणि थकव्याचे स्पष्ट चिन्ह होते. ते लहान बाळ तिच्या साडीच्या

बहुजन सौरभ

संवाद साधतात, जनतेशी जवळीक दाखवतात. पण मालदा स्टेशनवरील त्या आंघोरी आणि तिच्या बाळ्याची अवस्था पाहून एक प्रश्न सतत मनात येत राहिला की या समळ्या राजकारणात सामान्य गरीब माणसाचे जीवन खरोखर बदलले आहे का? एका

बाजूला फरक्का बॅरजसारखे प्रचंड प्रकल्प, वीज निर्मिती, उद्योग आणि राजकीय शक्ती आहे. दुसऱ्या बाजूला आपल्या बाळ्याला जमिनीवर पडलेले झालमुरी खाऊ घालणारी आई आई आहे. हा विरोधाभास केवळ पश्चिम बंगालला नाही, तर संपूर्ण देशाच्या सामाजिक व्यवस्थेचे कठोर वास्तव आहे. मालदा स्टेशनवरील बाबासाहेबांचा पुतळ आणि त्यानंतर पाहिलेला हा प्रसंग माझ्या मनात कायमचा कोरला गेला. डॉ. बाबासाहेबांनी समनाना, विष्णू आणि सामाजिक न्यायाचा संदेश दिला. त्यांनी सांगितले की समाजातील शेवटच्या माणसाला उभे केल्याशिवाय देशाची प्रगती पूर्ण होणार नाही.आज आपण डिजिटल इंडिया, महासत्ता, कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि आर्थिक प्रगतीबद्दल बोलतो. पण अजूनही देशातील लाखो माता आपल्या मुलांना दोन वेळचे स्वच्छ अन्न देण्यासाठी संघर्ष करत आहेत. ही वस्तुस्थिती बदलल्याशिवाय विकासाची

भगवंतजी भगत मो. 9423788232

व्याख्या अपूर्णच राहील.आजही झालमुरी उल्लेख झाला की मला त्या बाळ्याचे भुकेले डोळे आठवतात. राजकारणातील घोषणा, निवडणुकीतील नाऱ्यापेक्षा भीक मोठी असते आणि गरीबी सर्वांत मोठे वास्तव असते. भारत निश्चित प्रगती करेल, पण त्या प्रगतीचा खरा अर्थ तेव्हाच असेल जेव्हा कोणत्याही आईला आपल्या मुलासाठी प्लॅटफॉर्मवर पडलेले झालमुरी उचलण्याची वेळ येणार नाही. ■ ■

कलेचा महाप्राण उपेंद्र महारथी

बहुजन सौरभ

धम्माशी निर्गडित प्रतीके, महाबोधी महाविहार -स्त्पाचा उद्देश आणि प्रेरणेच्या रूपात त्यांनी 'बावन बुटी' शिल्पकलेला राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय स्तरावर नेण्याकरिता महत्वाची भूमिका साकारली. विस्तृतातले गेल्ल्या या कलेची नवीन-नवीन रचना करून त्याला प्रतिष्ठा मिळवून दिली. महारथी यांची मुलगी महाश्वेता यांच्या सक्रिय सहयोगामुळे 2017 साली राष्ट्रीय कला संग्रहालय, नवी दिल्लीत 'उपेंद्र महारथी' नावाने पडलेल्या झलमुरी दुकाळाचे चटके उभेपुनवले. त्याची झलक त्यांच्या रचनेत दिसून येते. त्यांचा अणुनिक कला संग्रहालयात त्यांच्या सोबतच पौराणिक विषय आणि शास्त्रीय चित्रकारांचा त्याग करून प्रभाषशाली शैलीच्या चित्रांकडे खास लक्ष दिले. टिकाऊ ब्रशट्र्यूप आणि टिकाऊ रंग उपयोगात आणला. ग्रंथ भांडारात प्रकाशित केलेल्या ग्रंथासाठी रेखाचित्र आणि डिझाईन तयार केली. त्यांच्या रेखाचित्रांनी राजा राधिकराम प्रसाद यांच्या ग्रंथाला अप्रतिम सौंदर्य प्राप्त करून दिल्याबद्दल त्यांचे सर्वत्र कौतुक करण्यात आले. प्रसाद बिहारी साहित्याला अतुलनीय योगदान देणारे पहिल्या फव्वेलीत लेखकांपैकी महारथी एक लेखक होते. झाडांची इंढी, बांबू आणि मातीपासून दैनंदिन जीवनात उपयोगात येणारी वस्तूंना चित्रांकित करून त्यांनी आपल्या कलात्मक प्रतिभेचे दर्शन घडविले. बिहार आणि ओरिसातील स्थानिक शिल्पकारांसोबत लोककलेला प्रतिष्ठा मिळवून देण्याकरिता आणि जिवंत परंपरेचा दर्जा मिळवून देण्याचेही काम केले.

बिहारच्या वस्त्र शिल्प परंपरेत 'बावन बुटी' कलेला प्रमुख स्थान आहे. बावन बुटीचे केंद्र नालंदा जिल्ह्यातील बस्वन विंगह गाव आहे. या ठिकाणी तयार होणारी वस्त्रांवर बौद्ध

सुरु झाली. कला समालोचक त्यांच्या कृतींना पाहून चकित आणि घाघाळ झाले. कलेप्रीती अगाध आस्था, प्रेम पाहून भारत सरकारने जपान देशात होणारी आंतरराष्ट्रीय हस्तशिल्प संमेलनात 1954 साली भाग घेण्यासाठी महारथी यांना परवानगी दिली. जपानची हस्तशिल्प कला पाहून ते मोहित होऊन भारावून गेले. वेणू शिल्पकारांबद्दल सूक्ष्म माहिती जाणून घेण्यासाठी ते दुसरीयांदा जपानला गेले. 1955 साली पाटण्याला 'शिल्प अनुसंधान

सुरु झाली. कला समालोचक त्यांच्या कृतींना पाहून चकित आणि घाघाळ झाले. कलेप्रीती अगाध आस्था, प्रेम पाहून भारत सरकारने जपान देशात होणारी आंतरराष्ट्रीय हस्तशिल्प संमेलनात 1954 साली भाग घेण्यासाठी महारथी यांना परवानगी दिली. जपानची हस्तशिल्प कला पाहून ते मोहित होऊन भारावून गेले. वेणू शिल्पकारांबद्दल सूक्ष्म माहिती जाणून घेण्यासाठी ते दुसरीयांदा जपानला गेले. 1955 साली पाटण्याला 'शिल्प अनुसंधान

भिक्षूक

आलिशान हॉटेलचा आज पहिला वर्धापनदिन होता. सर्व मान्यवर निर्मात्रितांनी दिमाखदार होजेरी लावली. भल्या मोठ्या स्टेजवर हॉटेलचे मालक काही भिकाऱ्यांना सन्मानाने मंचावर घेऊन आले. त्याचे दर्शन घेतले. पैसे, कपडे, भेटवस्तू देऊन सत्कार केला. त्यांच्या कुटुंबियांनी त्यांच्यासाठी खास मेजवानी ठेवली होती. त्यांना आयहाने पाहुणचार करण्यात आला. अनेक उच्चभूना हे खूप खटकेले. शेवटी एकाने न राहावल्याने हॉटेल मालकाला विचारलेच, 'हा काय प्रकार आहे? भिकाऱ्यांना आमच्या सोबत बोलावून त्यांना एवढा सन्मान?'

अॅड अनंत खेळकर मो. 9370061677

हॉटेलचा मालक म्हणाला, 'हे सर्व भिक्षुक माझ्या हॉटेल समोरील रस्त्यावर भिक्षा मागताना. माझ्याकडे येणारे ग्राहक हीच त्यांची कमाई. माझ्या हॉटेलमध्ये दररोज भरपूर मोठमोठे ग्राहक यावेत म्हणून देवाला ते मनोभावे प्रार्थना करतात. आपल्यासाठी कुणी परमेश्वराला साकडे घालत असेल तर त्याच्या भावनेचा आदर करणे, हाच खरा मानवधर्म आहे, असे मी मानतो.' ■ ■

बहुजन सौरभ

स्वाभिमानावे स्मरणशिव १९४२

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा पुतळा, जि.वर्धा

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पुतळा वर्धा येथील असून प्रशासकीय परिसरातील मेन रोडवर आहे. सेवाग्राम कडे जाणारा रस्ता आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि महात्मा गांधी यांची भेट सेवाग्राम येथे झाली होती. वर्धा जिल्हा सर्व क्षेत्रातील चळवळीचे केंद्र आहे. दिनविशेष कार्यक्रम येथे नित्यनेमाने साजरे होतात.

संवाद मित्र,राजू थुल
मो.9423420031

महत्वाचे

गोरेवाडा रिंग रोड ते ऑलराईट हॉस्पिटल पर्यंतच्या रस्त्याची दुर्दशा

नागपूर : नागपूर पश्चिमाधील गोरेवाडा रिंग रोडपासून अवरुंधी चौकातील ऑलराईट हॉस्पिटलपर्यंतचा रस्ता हा एक वर्दळीचा मार्ग आहे. सकाळपासून रात्रीपर्यंत वाहनांची सतत गर्दी असते आणि एकमेकांना ओव्हरटेक करण्याची शर्यत सुरू असते. दुभाजक नसल्यामुळे, चालक विरुद्ध दिशेने येऊन वाहतूकीत अडथळा निर्माण करतात, ज्यामुळे प्रवाशांना गैरसोय होते. हा रस्ता लहान-मोठ्या खड्ड्यांनीही भरलेला आहे. यामुळे अनेकदा अपघात होतात, विशेषतः दुचाकीस्वार तोल जाऊन पडतात. पावसाळ्यात या खड्ड्यांमध्ये पाणी साचते, ज्यामुळे गंभीर धोका निर्माण होतो. या समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी, जमाअत ए इस्लामी हिंद नागपूरचे माध्यम प्रभारी डॉ. एम. ए. रशीद यांनी प्रशासनाकडे मागणी केली आहे की, आवश्यक खोदकाम करून दुभाजक बांधण्यात यावा आणि रस्ता खडेमुक्त करण्यासाठी त्याचे डबरीकरण करण्यात यावे.

बुद्धनगर (वर्धा) येथे भीम- बुद्ध गीत कराओके स्पर्धा

वर्धा : स्थानिक बुद्धनगर (गौरक्षण), वर्धा येथे विश्वभूषण डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर व गौतम बुद्ध जयंती उत्सव समितीच्या वतीने बुद्ध जयंती अत्यंत उत्साहपूर्ण वातावरणात साजरी केली. यानिमित्त भीम-बुद्ध गीत गायन कराओके स्पर्धेचे आयोजन केले. या कार्यक्रमाचे प्रायोजन ‘लिटिल बुद्ध इंटरनॅशनल प्री-स्कूल’, सिंदी मेघेचे संचालक संदीप रमेश्वर कुलकर्णी यांनी केले. ही स्पर्धा केवळ मनोरंजनापुरती मर्यादित न राहता बुद्धांच्या प्रज्ञा, शील व करुणा या मूल्यांचा प्रसार करणारी ठरली. कार्यक्रमासाठी प्रसिद्ध व लोकप्रिय परीक्षक म्हणून खुशबू कठाणे मंडळ व वाघ सर उपस्थित होते. त्यांच्या उपस्थितीमुळे कार्यक्रमाची शोभा अधिकच वाढली.स्पर्धेतील विजेते पुढीलप्रमाणे :16 वर्षाखालील गट : प्रथम -चावीं विघ्ने, द्वितीय - अमोली कांबळे, तृतीय - संकल्प खडकरा खुला गट : प्रथम - हरीश दिवाडे, द्वितीय - प्रणेती डंगारे, तृतीय - मेघा घेवडे कार्यक्रमाच्या यशस्वी आयोजनासाठी जयंती उत्सव समितीचे प्रशांत मून, दिनेश भगत, राजहंस पुणेकर, सविता नरांजे, कुंदा थूल, विशाखा वैद्य, मीरा गुंटेकर, विजया नारायणे, अर्चना लोहकरे, विमल मून, कीर्ती आगलावे, प्रतिभा उमरे, भारती मून, श्वेता तुपे, शुभांगी भगत, निहार मून, प्रफुल्ल पेटकर, विश्वास ताकसांडे, विलास सोगे, राजेश ताकसांडे, नितिन सुटे, सिद्धांत कांबळे, अमोल चौघाटे व मित्रपरिवार तसेच प्री-स्कूलचे कर्मचारी व व्यवस्थापन यांनी विशेष परिश्रम घेतले.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर चॅरिटेबल ट्रस्टतर्फे बुद्ध जयंती उत्साहात साजरी

नागपूर : विश्ववंदनीय गौतम बुद्ध यांच्या 2570 व्या जयंतीनिमित्त डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर चॅरिटेबल ट्रस्ट, भारतीय बौद्ध महासभा नगर शाखा (उत्तर नागपूर) व समाज सैनिक दल यांच्या संयुक्त विद्यमाने ह्रदय नगर, कडेप मशीनजवळ उबर नागपूर येथे वैशाख पौर्णिमेनिमित्त बुद्ध जयंती कार्यक्रम उत्साहात पार पडला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी बौद्धार्चाय भगवान कांबळे होते. त्यांच्या हस्ते गौतम बुद्ध, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि त्याममूर्ती माता रमाई यांच्या प्रतिमांना पुष्पहार अर्पण करून दीपप्रज्वलन करण्यात आले. त्यानंतर बुद्ध वंदना, धम्म वंदना व संघ वंदना घेऊन कार्यक्रमाची सुरुवात केली. प्रमुख पाहुणे भारतीय बौद्ध महासभा महानगर जिल्हाध्यक्ष विजय मेश्राम यांनी उपस्थितांना मार्गदर्शन करताना बुद्ध जयंतीचे महत्त्व आणि धम्मातील मूल्ये अधोरेखित केली.कार्यक्रमाला गौतम पाटील (ट्रस्टी सदस्य), निरंजन वारकर (जिल्हा ऑडिटर), डॉ. तक्षील वासनिकर (सामाजिक कार्यकर्ते), पंचशीला सहारे, रमा सोमकुवर, विशाखा लोखंडे, गीता जांभुळकर, माया देशरात्रा, हर्षिका, संध्या पाटील, निशा कांबळे, सुनीता लव्हाणे, सरोज खोब्रागडे आदींसह मोठ्या संख्येने पदाधिकारी व कार्यकर्ते उपस्थित होते.कार्यक्रमाचे संचालन सरोज खोब्रागडे यांनी केले, तर आभार प्रदर्शन गौतम पाटील यांनी मानले. शेवटी ‘सरणं गच्छमि’ गाथा घेऊन कार्यक्रमाची सांगता झाली.

ऑनलाईन औषध विक्रीविरोधात 20 मे रोजी देशव्यापी बंद

नागपूर : बेकायदेशीर ऑनलाईन औषध विक्री तसेच कॉर्पोरेट कंपन्यांकडून निर्माण करण्यात येणाऱ्या अव्यावसायिक स्पर्धेविरोधात All India Organisation of Chemists and Druggists (AIOCD) ने 20 मे 2026 रोजी देशव्यापी औषध विक्रेता बंदचे आवाहन केले आहे. संघटनेचे अध्यक्ष जगन्नाथ शिंदे यांनी ही माहिती दिली. औषध व्यवसाय हा ड्रग्स अँड कॉस्मेटिक अॅक्ट 1940 आणि रूल 1945 अंतर्गत चालवला जातो. मात्र ऑनलाईन औषध विक्रीबाबत कायद्यात स्पष्ट तरतूद नसताना देशभरात मोठ्या प्रमाणावर ऑनलाईन औषध विक्री सुरू असल्याचा आरोप संघटनेने केला आहे. कोरोना काळात होम डिलिव्हरीसाठी जारी करण्यात आलेल्या तस्क्र 220(ख) अधिसूचनेचा गैरफायदा ऑनलाईन कंपन्या घेत असल्याचा आरोपही करण्यात आला आहे. स्वतःचे भांडवल जाळून 20 ते 50 टक्क्यांपर्यंत सवलत देत कॉर्पोरेट कंपन्या बाजारपेठ काबीज

करीत असल्यामुळे छोट्या औषध विक्रेत्यांचे अस्तित्व धोक्यात आले असल्याचे शिंदे यांनी नमूद केले. जीवनावश्यक औषधांवर होलसेलरला 8 टक्के व रिटेलरला 16 टक्के नफा निश्चित करण्यात आला आहे. मात्र मोठ्या कंपन्यांकडून मोठ्या प्रमाणावर सवलती दिल्या जात असल्याने देशातील सुमारे 12.50 लाख औषध विक्रेत्यांचा व्यवसाय संकटात सापडला आहे. डॉक्टरांनी लिहिलेल्या औषधांच्या पर्यायी ब्रँड औषधांची विक्री करण्याचा अधिकार औषध विक्रेत्यांना द्यावा, अशीही संघटनेची मागणी आहे. राज्य संघटनेचे सचिव अनिल नावंदर यांनी महाराष्ट्रात हा बंद शंभर टक्के यशस्वी होईल, असा विश्वास व्यक्त केला. तर डिस्ट्रिक्ट केमिस्ट्स अँड ड्रुगिस्ट असोसिएशनचे अध्यक्ष राजीव उखरे आणि सचिव संजय खोब्रागडे यांनी सरकारने योग्य भूमिका न घेतल्यास आंदोलन तीव्र करण्यात येईल, असा इशारा दिला आहे.

‘आंबेडकरी कामगार चळवळ’ ग्रंथाचा नागपूर विद्यापीठाच्या अभ्यासक्रमात समावेश

भीमराव सरवदे यांच्या साहित्यकृतीला शैक्षणिक मान्यता

नागपूर : प्रख्यात लेखक व अभ्यासक भीमराव सरवदे यांच्या ‘आंबेडकरी कामगार चळवळ’ या कामगार चळवळीचा इतिहास, महत्त्वपूर्ण ग्रंथाची राष्ट्रस्तं तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या डॉ. आंबेडकर विचारधारा अभ्यासक्रमात अधिकृत निवड करण्यात आली आहे. नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (NEP) आणि CBCS पॅटर्न अंतर्गत या ग्रंथाचा समावेश बी.ए. (ऑनर्स) तसेच एम.ए. अभ्यासक्रमासाठी केला आहे. विद्यापीठाच्या निर्णयानुसार बी.ए. (ऑनर्स) आठव्या सत्रातील ‘आंबेडकरोत्तर चळवळ’ आणि ‘संशोधन प्रकल्प’ (रिसर्च प्रोजेक्ट) या विषयांच्या अध्ययनासाठी या पुस्तकाचा उपयोग होणार आहे. तसेच एम.ए. दुसऱ्या सत्रातील ‘आंबेडकरोत्तर चळवळ’ या विषयाच्या सखोल

अध्यासासाठीही या ग्रंथाची निवड करण्यात आली आहे. त्यातील सामाजिक आणि सांस्कृतिक संदर्भ तसेच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे कामगार क्षेत्रातील योगदान यांचा सखोल वेध या ग्रंथातून घेण्यात आला आहे. त्यामुळे संशोधक, अभ्यासक आणि विद्यार्थ्यांच्या वैचारिक प्रगल्भतेसाठी हा ग्रंथ अत्यंत उपयुक्त ठरेल, असा विश्वास व्यक्त केला जात आहे. या निवडीबद्दल लेखक भिमराव सरवदे यांनी विद्यापीठ प्रशासन तसेच अभ्यास मंडळाचे आभार मानले आहेत. विशेष म्हणजे, यापूर्वी त्यांच्या अनुवादित ‘आठवणी’ आणि अश्रू या पुस्तकाचाही युनिव्हर्सिटी ऑफ मुंबई येथे एम.ए. मराठी अभ्यासक्रमात समावेश केला होता.

मानेवाडा रोड परिसरात भीमशक्ती युवा मंडळातर्फे संयुक्त कार्यक्रम

नागपूर : नवीन ज्ञानेश्वर नगर, मानेवाडा रोड येथे भीमशक्ती युवा मंडळाच्या वतीने बुद्ध पौर्णिमा, कामगार दिन व महाराष्ट्र दिन एकत्रितरीत्या उत्साहात साजरे केले. यावेळी गौतम बुद्ध व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमांना पुष्पहार अर्पण करून बुद्ध वंदना व पंचशीलचे पठण करण्यात आले. कार्यक्रमानंतर उपस्थितांना खीर व अन्नोपहारचे वितरण केले. कार्यक्रमाला प्रमुख अतिथी म्हणून भते महाशेठे प्रियदर्शनी, सभापती भारती बुंदे (धंतोली झोन), नगरसेविका शीला तराडे, माजी नगरसेविका वंदना भगत, माजी नगरसेवक वासुदेवजी ढोके तसेच सामाजिक कार्यकर्ते रमेश राजत उपस्थित होते.या

कार्यक्रमाचे आयोजन निखिल रविंद्र गोटे यांनी केले. पुरुष सदस्यांमध्ये रविंद्र गजभिंये, नितिन रामटेके, राजेश गजभिंये, गौतम मडके, मिलिंद कांबळे, सुमित मून, मोशेा खेईजोडे, राहुल नावणे, पिंपुष मेश्राम, अश्वय पुरी, अखिल भगत, अखिल गोटे यांचा सहभाग होता.महिला सदस्यांमध्ये ज्योती रविंद्र गोटे, राधा गजभिंये, रीना पाटील, सुनिता गजभिंये, प्रीती चारभे, प्रियंका गजभिंये, माया मडके, सोनाली कांबळे, पायल रामटेके, सिता ढोईजोडे, शीतल अर्डक आदींचा सक्रिय सहभाग लाभला. परिसरातील नागरिकांच्या उत्स्फूर्त उपस्थितीमुळे कार्यक्रम उत्साहपूर्ण वातावरणात यशस्वीरीत्या पार पडला.

राजुरा येथे बुद्ध जयंती साजरी

राजुरा : 3 मे दिनबंधु परिवार राजुरा तसेच नैसर्गिक पर्यावरण संवर्धन व मानवता विकास संस्था यांच्या संयुक्त विद्यमाने तथागत सिद्धार्थ गौतम बुद्ध यांच्या जयंतीनिमित्त डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर चौक, राजुरा येथे सामाजिक बांधिलकी जपत जिलेवी वाटप कार्यक्रमामे आयोजन करण्यात आले. नैसर्गिक पर्यावरण संवर्धन व मानवता विकास संस्थेचे तालुका उपाध्यक्ष वृक्षप्री भास्कर करमकर यांच्या मार्गदर्शनात हा कार्यक्रम संपन्न झाला. या कार्यक्रमाचे उद्घाटन नैसर्गिक पर्यावरण संवर्धन व मानवता विकास संस्थेचे महाराष्ट्र राज्य अध्यक्ष बादल वेडे यांच्या हस्ते संपन्न झाले. या प्रसंगी उपस्थित मान्यवरांनी बुद्धांच्या शांतता, समता व बंधुत्वाच्या विचारांचे स्मरण करून समाजात प्रेम, सोहार्द आणि एकात्मता वृद्धित करणाऱ्याचा संदेश दिला. गौतम बुद्ध व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेस माल्यांघण करून कार्यक्रमाची सुरुवात करण्यात आली. कार्यक्रमाला दिलीप वैगडे, संजु गहूकर, आसिफ सय्यद, अशोक राव, महदेव करमकर, नरेंद्र देवकर, सुनेजी किर्णगे, बलवंत ठाकरे, किशोर टेंभुणे, सतिश ब्राह्मणे, सतिश मालवणकर, रणजीत मावळगकर आदी मान्यवरांची उपस्थिती लाभली. उपस्थितांच्या सहकार्याने कार्यक्रम उत्साहात व यशस्वीरीत्या पार पडला. या उपक्रमानंतून समाजात मानवता, सामाजिक ऐक्य व पर्यावरण संवर्धनाचा संदेश देण्यात आला असून नागरिकांकडून या कार्यक्रमास उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला.

‘मजबूती का नाम महात्मा गांधी’ तीन दिवसीय निवासी शिबीर

नागपूर : अॅड. मा. म. गडकरी स्मृती निमित्त ‘मजबूती का नाम महात्मा गांधी’ या संकल्पनेवर आधारित तीन दिवसीय निवासी शिबिराचे आयोजन करण्यात आले आहे. नव निर्माण समितीच्यावतीने आयोजित या शिबिरास ‘आम्ही आमच्या आरोग्यासाठी’ आणि ‘सी. मो. झाडे फाउंडेशन’ यांचे सहकारी लाभले आहे. हे शिबिर दि. 26, 27 आणि 28 जून 2026 दरम्यान नई तालीम आश्रम, सेवाग्राम येथील शांती भवन येथे पार पडणार आहे. शिबिराची सुरुवात 26 जून रोजी सकाळी 10 वाजता होईल, तर समारोप 28 जून रोजी रात्री 8 वाजता करण्यात येणार आहे. या शिबिरात महात्मा गांधी यांच्या विचारांवर आधारित विविध समकालीन विषयांवर मार्गदर्शन करण्यात येणार आहे. यामध्ये ‘पीड पारई जाने रे’, ‘गांधी-विनोबांचे ग्रामस्वराज्य’, ‘पटेल-नेहरू-बोस’, ‘गांधी का मत नाही’, ‘स्वयंशोषित देशांपांचे वास्तव’, ‘गांधी नावाचे विलोभनीय कोडे’, ‘अंधकूया हिरवं पान’, ‘गांधीजींची पत्रकारिता’, ‘स्त्री व अधिकांक’, ‘गांधींचे नई तालीम’, ‘खादी वस्त्र विचार’, ‘निसर्गोपचार’, ‘व्यसनान्या विळख्यात तरणाई’, ‘राष्ट्रीय शिक्षण धोरण’ आदी विषयांचा समावेश आहे. शिबिरासाठी विविध क्षेत्रातील मान्यवर मार्गदर्शक उपस्थित राहणार

शुल्क 1500 रुपये, तर इतरांसाठी 3000 रुपये निश्चित करण्यात आले आहे. या शुल्कांमध्ये निवास, भोजन आणि आवश्यक साहित्याचा समावेश असून प्रवास खर्च सहभागींकडून स्वतंत्रपणे करावा लागेल. नोंदणी प्रक्रिया 10 ते 20 मे 2026 दरम्यान पार पडणार असून त्यानंतर शिबिरार्थ्यांची निवड केली जाईल. अथक माहितीसाठी इच्छुकांनी 9711118598 या क्रमांकावर व्हॉट्सअॅप संदेश पाठवावा, असे आयोजकांनी कळविले आहे. या शिबिराचे संयोजक वंदन गडकरी तर सह-संयोजक विकास झाडे आहेत.

इतिहास जाणून घेण्यासाठी फक्त डॉ. बाबासाहेबच वाचा : खा. किरसान

वडसा : देसाईगंज: डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी आम्हाला संविधान दिल त्यामुळे आम्हाला स्वातंत्र, समता, बंधुतत्वा प्राप्त झाले आज काही धर्मांद जातीयवादी शक्ती संविधान बदलविण्याची भाषा करतात त्यासाठी बहुजनांनी एकत्र येऊन लढ देण्याची गरज आहे म्हणून इतिहास जाणुन घेण्यासाठी फक्त डॉ. बाबासाहेबच वाचा अश्या प्रकारचे मोलाचे मार्गदर्शन खासदार डॉ. नामदेवराव किरसान यांनी देसाईगंज दिक्षाभूमी येथील पदस्पर्श दिनाच्या सोहळ्या सम्यी व्यक्त केले. सम्यक जागृत बौद्ध महिला समितीच्या वतीने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पदस्पर्श दिनाचा सोहळ दिक्षाभूमी वडसा येथे दि. 29 एप्रिलला पार पडला. कार्यक्रमामे अध्यक्ष खासदार डॉ. नामदेव किरसान हे होते तर प्रमुख पाहुणे म्हणुन

आमदार रामदास मसराम आभारिप चे राष्ट्रीय अध्यक्ष बाळू उर्फ प्रविण खोब्रागडे, शिवसेनचे सुर्देसिंह चंदेल, खोरियाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष देशक खोब्रागडे चंद्रपूर, आभारिप चे रोहिदास राजत, आरपीआयचे जिल्हाध्यक्ष प्रा. मुनिश्वर बोरकर सामाजिक कार्यकर्ते माहोती जांभुळकर, माजी सभापती चंद्रशेखर भडगे, ई.जि. विजय मेश्राम, सामाजिक कार्यकर्ते राजेंद्र बुधे, खोरिया चे जीवन बागडे ब्रम्हपुरी, बचितचे राजरतन मेश्राम दुधाराम शेन्डे, प्रकाश बारसागडे, अरविंद लांजेवार, नागेश रामटेके, मोरध्वज

कार्यक्रमात नेहमीच येत असलो तरी मंडळ्यांनी मला जास्त बोलण्याची संधी द्यावी कारण मी आमदार आहे असेही म्हणाले. सत्कारामूर्ती चंदु राजत यांनी दिक्षाभुमीच्या विकाससाठी एक महिन्याचे पॅन्शन धम्मदान केले. कार्यक्रमानंतर अंजली गडपले आणि त्यांचा संच हैद्राबाद प्रस्तुती यांचा संगितमय गिताच्या कार्यक्रमाने रंगत आणली. कार्यक्रमाचे संचलन प्रविण मुंजमकर यांनी तर प्रास्ताविक सरिता बारसागडे यांनी केले कार्यक्रमास मंडळ्याच्या सचिव शामला राजत, कोषाध्यक्ष कविता मेश्राम, उपाध्यक्ष रत्नमाला बडोले, यशोदा मेश्राम, सहसचिव विद्या लोखंडे, सदस्या गायत्री वाहणे, लीना पाटिल, प्रतिभा बडोले, आईईई अथक परिश्रम घेतले. कार्यक्रमास बहुसंख्य नागरिक उपस्थित होते.

बौद्धिकदृष्ट्या अक्षम असलेल्या ओम संजय मैदचे शालांत परीक्षेत नेत्रदीपक यश

कोराडी : जन्मतः बौद्धिकदृष्ट्या अक्षम असलेल्या ओम ने महाराष्ट्र शालांत परीक्षा इयत्ता 10वी मध्ये सर्वसाधारण शाळेतूनच शिक्षण घेत 69२कें गुण घेत संपूर्ण परिसरात दिव्यांग आणि विशेष विद्यार्थ्यांसाठी तो दीपस्तंभ ठरला आहे ओम हा जन्मत 50२कें बौद्धिक अक्षम असल्याचे कुटुंबियांना कळले अनेकांनी त्याचा प्रवेश मेडिकली डिसेबल स्टुडंट्ससाठी ज्या विशेष स्कूल असतात त्या शाळेत ओम ला दाखल करा असा सल्ला त्यांचे वडील माजी उपसभापती पंचायत समिती कामटीचे संजय मैद यांना दिला मात्र कोराडी येथील तेजस्विनी हायस्कूल मध्ये त्याला प्रवेश दिला. शाळेचे मुख्याध्यापक दिनकर ठवरे, शिक्षक / शिक्षकेतर कर्मचारी सर्वांनी ओम ला भरभरून प्रेम दिले ओम ने देखील शालांत परीक्षेत आपल्या आई वडील/ शिक्षक/ शिक्षिका यांच्या विश्वासाला सार्थ अशी कामटीरी केली, या परीक्षेत फस्ट क्लास मध्ये आला, ओम याचा आदर्श विद्यार्थ्यांसाठी

एक दीपस्तंभच आहे. त्याच्या यशात त्याची आई अर्चना संजय मैद, वडील संजय मैद, तसेच तेजस्विनी हायस्कूलचे मुख्याध्यापक दिनकर ठवरे, शाळेचे संस्थापक लेखका पटेल यांना दिले आहे. सर्व कोराडी महादुला परिसरात ओमचे अभिर्नंदन आणि कौतुकाचा वर्षाव केला आहे.

कर्करोग शिबिराला उत्तम प्रतिसाद

नागपूर : देशात कर्करोगाचे रुग्ण मोठ्या प्रमाणात वाढत आहेत. या वाढीला अंकुश लावण्यासाठी आपण सर्वांनी प्रयत्न केले पाहिजे. यासाठी जिल्हा प्रशासन आपल्या सोबत आहे असे आश्वासन नागपूर जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी कुमार आशीर्वाद यांनी आज रोगनिदान आरोग्य शिबिरात पत्रकारांना दिले. प्रेस क्लब नागपूर च्यावतीने पत्रकार व त्यांच्या कुटुंबाकरीता आरोग्य शिबीर आयोजित करण्यात आला होता. त्यावेळी ते बोलत होते. कॅन्सर से जंग जीतेने हम पराजित करे के संग या टॅग लाईन अंतर्गत नागपूर प्रेस क्लबच्यावतीने घेण्यात आलेल्या उपक्रमाला उत्तम प्रतिसाद मिळाला. सुमारे 60 पत्रकारांनी शिबिरात भाग घेतला. अन् विविध चाचण्या करून घेतल्या. यावेळी पत्रकारांनी रक्तदान केले. या शिबिरात तज्ञ डॉक्टरांकडून आरोग्य तपासणी केली गेली. पत्रकार व त्यांच्या परिवारातील सदस्यांनी शिबिराचा लाभ घेतला. यावेळी कुमार आशीर्वाद, प्रदीपकुमार मैत्र, ब्रह्मशंकर निपाटी, अब्दुल गनूर पाशा, शाकिर रजा खान, डॉ. प्रशांत ढोके, भूपेंद्र गणवीर, महेश उपदेव, विवेक पुराडकर, चंद्रकांत शेंडे, रणजीत देशमुख, शामकांत पात्रीकर, मोशेा व्यवहारे , लोकमतचे जितेंद्र ढवळे यांच्यासह इतरही पत्रकारांची उपस्थिती होती

डॉ. आंबेडकर यांनी बौद्ध धम्म फिल्टर करून समाजासमोर मांडला : माधुरी वसंतशोभा

नागपूर : प्रबुद्ध महिला मंडळ, मंगलदीप नगर- 1 येथे विश्वशांतीचा संदेश देणाऱ्या गौतम बुद्ध यांच्या 2570 व्या जयंतीनिमित्त विविध कार्यक्रमांचे आयोजन केले. या प्रसंगी प्रमुख अतिथी म्हणून कवयित्री माधुरी वसंतशोभा उपस्थित होत्या, तर कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी मोहड होला. आपल्या प्रबोधनपर भाषणात कवयित्री माधुरी वसंतशोभा यांनी ‘आज जग बुद्धांच्या मार्गावर चालत आहे. ‘अत दीप भव’ हा संदेश सर्वांसाठी मार्गदर्शक आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी बौद्ध धम्म फिल्टर करून समाजासमोर मांडला,’ असे प्रतिपादन केले. त्यांनी पुढे सांगितले की, डॉ. बाबासाहेबांनी बौद्ध धम्माची दीक्षा देत मानवतेचा संदेश

दिला. कार्यक्रमात प्रश्नमंजुषा स्पर्धा घेण्यात आली, ज्यामध्ये मुले, मुली तसेच महिला- पुरुषांनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदवला. यावेळी सार्थक मून, अभिग्यान क्षीरसागर, सानिका शेलकर, ईशान्या पटवर्धन यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले. कार्यक्रमाचे संचालन डॉ. प्राजला मून यांनी केले, तर पाहुण्यांचा परिचय श्वेता नाराळे यांनी करून दिला. आभार प्रदर्शन अभिग्यान क्षीरसागर यांनी मानले.

कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी प्रबुद्ध महिला मंडळच्या रंजना डंगे, सोहा क्षीरसागर, छया टेंभुणकर, शोभा मून, करुणा नगराळे, नेहा मून, सरोज शेलकर, प्रियांका शेलकर, जया पुणेकर, अमिता सुखदेवे, वैदेही शेंडे, मोहड, पटवर्धन, मेश्राम, पुष्पा पवार, माया खडसे, प्रचिती नाराळे, अपेक्षा पाँणेकर यांनी विशेष सहकार्य केले. या कार्यक्रमाला अशोक मून, सुरेशा डंगे, संजय नगराळे, प्रा. संकेत नगराळे, प्रा. डॉ. विनोद जीवनकर, प्रा. डॉ. प्रशांत क्षीरसागर, प्रा. डॉ. चंद्रभान टेंभुणंकर, प्रा. ज्योतिष ढाले, पुणेकर, यशवंत सुखदेवे, नंदकिशोर मून, उल्कर्ष डंगे, निर्णय ढाले, प्रियांशु मून, निशाद टेंभुणंकर, निशांत क्षीरसागर आदींसह अनेक मान्यवर व नागरिक उपस्थित होते

गौरीश बावनकर यांच्यावर अॅट्रॉसिटीचा गुन्हा दाखल करून त्वरित अटक करा

बौद्ध समाजाचा इशारा – अन्यथा तीव्र आंदोलन छेडणार

सडक अर्जुनी : तालुक्यातील कोसमगोंडी येथील गौरीश बावनकर यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याविषयी फेसबुकवर आक्षेपाई पोस्ट टाकून बौद्ध समाजाच्या भावना दुखावल्याचा आरोप केला आहे. या प्रकरणी गौरीश बावनकर यांच्यावर अनुसूचित जाती-जमाती अत्याचार प्रतिबंधक कायद्यावचे गुन्हा दाखल करून त्वरित अटक करण्यात यावी, अशी मागणी सडक अर्जुनी तालुक्यातील बौद्ध बांधवांनी दुर्गीपार पोलीस स्टेशनमध्ये दिलेल्या तक्रारीत केली आहे.प्राप्त माहितीनुसार, ‘दिनेश ब्राह्मणकर’ या नावाने बनावट फेसबुक आयडी तयार करण्यात आली होती. या आयडीवर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तसेच इतर महान समाजसुधारकांविषयी आक्षेपाई चित्रे, अवमानकारक लिखाण आणि अर्वाच्या भाषेचा वापर करून बदनामी केली जात होती. हा प्रकार लक्षात आल्यानंतर काही युवकांनी रोशन बडोले यांना माहिती दिली. रोशन बडोले, विदेश टेंभुणे, असलेस अंबाडे, रूपचंद खोब्रागडे, कुणाल बडोले आणि राजेश फुले यांनी दुर्गीपार पोलीस स्टेशनमध्ये जाऊन लिखित तक्रार दाखल केली. संबोधित बनावट आयडी तयार करून महानपुरुषांची बदनामी करणारा व्यक्ती कोण, याची चौकशी करण्याची मागणी त्यांनी केली होती. पोलीस चौकशीत संबोधित बनावट आयडी तयार करून आक्षेपाई मजकूर प्रसारित करणारा गौरीश बावनकर असल्याचे समोर आल्याची माहिती तक्रारदारांनी दिली. त्यानंतर शुक्रवार, दि. 8 मे रोजी शेकडो बौद्ध बांधवांनी दुर्गीपार पोलीस स्टेशन गाठून निषेध व्यक्त केला. या वेळी समाजबांधवांनी गौरीश बावनकर यांच्यावर तात्काळ अॅट्रॉसिटी अॅक्ट अंतर्गत गुन्हा दाखल करून अटक करावी, अन्यथा तीव्र स्वरूपाचे आंदोलन करण्यात येईल, असा इशारा दिला. या आक्षेपाई पोस्टमुळे संपूर्ण समाजात संतापाची लाट पसरल्याचे उपस्थितांनी सांगितले. या आंदोलनात विदेश टेंभुणे, रोशन बडोले, राजेश नंदागवळी, डॉ. राजकुमार भगत, बिर्ला गणवीर, ओमप्रकाश टेंभुणे, अश्लेष अंबाडे, राजेश शहारे, राजू फुले, अतुल फुले, श्रावण शहारे, प्रकाश शहारे, कुलदीप तांडे यांच्यासह शेकडो बौद्ध बांधव उपस्थित होते.दरम्यान, ‘तक्रारीच्या अनुषंगाने तसेच फेसबुक आयडीच्या तपासाअती संबंधितांवर लवकरच गुन्हा दाखल करून अटक करण्यात येईल,’ अशी माहिती दुर्गीपार पोलीस स्टेशनचे ठाणेदार गणेश वनारे यांनी दिली.

